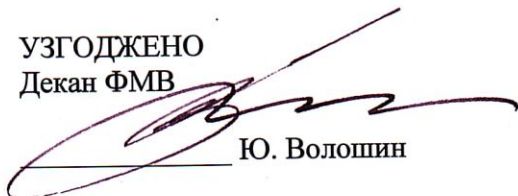

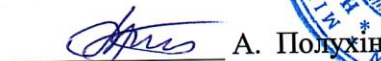
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

УЗГОДЖЕНО
 Декан ФМВ

 Ю. Волошин

« 02 » 02 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з навчальної роботи

 А. Полухін

« 01 » 03 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Теорія міжнародного права»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
 Спеціальність: 293 «Міжнародне право»
 Освітньо професійна програма: «Міжнародне право»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	Форма сем. контролю
Денна	2,3	270 / 9,0	68	53	149		Диф.залик 2с екзамен 3с
Заочна							

Індекс: НБ-17-293/20-1.11

СМЯ НАУ РП 15.01.06-01-2021

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
"Теорія міжнародного права"

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 15.01.06-01-2021

Стор. 2 із 14

Робочу програму навчальної дисципліни «Теорія міжнародного права» розроблено на основі освітньої програми та навчального плану № НБ-17-293/20, підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 293 «Міжнародне право» освітньо-професійної програми «Міжнародне право» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:
доцент кафедри міжнародного права
та порівняльного правознавства

 Савчук С.С.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 293 «Міжнародне право» (освітньо-професійної програми «Міжнародне право») – кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства, протокол № 8 від 02.02. 2021 р.

Завідувач кафедри

 Короткий Т.Р.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради ФМВ, протокол № 1 від 02.02. 2021 р.

Голова НМРР

 Сидоренко К.В.

Рівень документа – 36
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Врахований примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Теорія міжнародного права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06-01-2021
		Стор. 3 із 15	

ЗМІСТ

стор.

1. Пояснювальна записка	
1.1 Заплановані результати.....	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	5
2. Зміст навчальної дисципліни	
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	10
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	
3.1. Методи навчання.....	11
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	11
3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті.....	12
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь.	
4.1. Методи контролю та схема нарахування балів	12

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Теорія міжнародного права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06-01-2021
		Стор. 4 із 15	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Теорія міжнародного права» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених розпорядженнями №071/роз. від 10.07.2019 р., № 088/роз, від 16.10.19 та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати

Місце даної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця. Дана навчальна дисципліна є загальнотеоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують правовий профіль фахівця в області міжнародного права.

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів уявлення про місце міжнародного права в системі регулювання міжнародних відносин, вивчення основних джерел, галузей, підгалузей та інститутів міжнародного права та набуття студентами навичок застосування отриманих знань у подальшій практичній роботі.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомлення студентів з основами теорії міжнародного права;
- формування уявлення про місце міжнародного права в системі регулювання міжнародних відносин;
- вироблення у студентів навичок роботи з міжнародно-правовими документами;
- формування знань основних закономірностей і тенденцій сучасного розвитку міжнародного права.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними **компетентностями**:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, здійснювати юридичний аналіз питань правового характеру у сфері міжнародного права, правовідносин з іноземним елементом, права України та іноземних держав під час професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних механізмів міжнародно-правового регулювання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- розуміння та власне осмислення основних світоглядних концепцій і принципів, предметної області галузі та професії; базових категорій, юридичних понять;
- здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями;
- здатність спілкуватися державною та іноземною(ними) мовою(мовами) як усно, так і письмово;
- здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- уміння аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку міжнародного права, його місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій;
- здатність розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, форми та засоби їх реалізації, види міжнародних суб'єктів та їх роль в сучасних міжнародних відносинах і міжнародній політиці;
- знання і розуміння ретроспективи формування міжнародних інститутів, зовнішньополітичних структур, правових та державних інститутів;
- здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного права з таких галузей, як: право міжнародних договорів, право зовнішніх зносин, міжнародне повітряне і космічне право

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Теорія міжнародного права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06-01-2021
		Стор. 5 із 15	

право, міжнародне морське право, право міжнародних організацій, міжнародно-правові механізми захисту прав людини, міжнародне економічне право, міжнародне гуманітарне право;

- здатність розуміти значення механізмів міжнародно-правового співробітництва у авіаційній галузі;
- уміння здійснювати юридичний аналіз та юридичну кваліфікацію явищ міжнародного життя на основі міжнародно-правових норм;
- здатність надавати юридичні висновки й консультації з питань міжнародного права, національного права України та інших держав, визначати юридичні ризики тих або інших зовнішньополітичних або зовнішньоекономічних ініціатив, підбирати шляхи їхньої мінімізації;
- уміння розуміти особливості міжнародно-правових явищ, прогнозувати основні напрямки розвитку міжнародного права.;
- здатність адаптувати та використовувати міжнародно-правові норми та принципи у національній правовій системі;
- розуміння основних понять, джерел, галузей, підгалузей, інститутів, загальних теоретичних положень міжнародного права;
- знати характерні та специфічні риси міжнародного права на сучасному етапі розвитку, основні концепції та досягнення науки міжнародного права;
- вміння аналізувати міжнародно-правові підходи, доктрини та наукові погляди представників основних шкіл міжнародного права;
- вміння виокремлювати соціально-економічні, політичні та ідеологічні чинники впливу на формування міжнародно-правової свідомості, міжнародного права, його основних інститутів, принципів та норм;
- знання структури та компетенції міжнародних органів та організацій, які забезпечують імплементацію норм міжнародного права;
- усвідомлювати загальні проблеми міжнародного життя і основні принципи міжнародних відносин; проблеми і перспективи розвитку галузей міжнародного права, що вивчаються у межах курсу;
- вміння надавати характеристику та оцінку різноманітним міжнародно-правовим джерелам та документам.

Міждисциплінарні зв'язки

Навчальна дисципліна «Теорія міжнародного права» базується на таких дисциплінах як «Теорія держави та права», «Історія міжнародного права», «Правничі системи сучасності», та є базою для таких дисциплін як: «Міжнародне публічне право», «Міжнародне приватне право» та інших.

1.2 Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни «Теорія міжнародного права» структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме:

- модуль № 1 «**Основи теорії міжнародного права**»;
- модуль № 2 «**Основні галузі міжнародного права**», кожен з яких є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якого передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Модуль №1 «Основи теорії міжнародного права»

Тема 1. Вступ у дисципліну. Поняття, особливості та система сучасного міжнародного права.

Поняття, основні питання та значення дисципліни «Теорія міжнародного права» у системі підготовки фахівців з міжнародного права.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Теорія міжнародного права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06-01-2021
		Стор. 6 із 15	

Поняття міжнародного права як особливої правової системи. Походження терміну «міжнародне право». Головне призначення міжнародного права. Міжнародне право та міжнародні відносини. Об'єктивна необхідність існування міжнародного права. Характерні риси міжнародного права. Міжнародне право - особлива правова система. Функції міжнародного права.

Поняття системи міжнародного права. Закономірності розвитку системи міжнародного права. Система міжнародного права і система міжнародних відносин. Загальна характеристика структури міжнародного права.

Тема 2. Співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права.

Імплементация міжнародного права.

Значення проблеми співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права. Теоретичні концепції про співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права (дуалістична, моністичні та інші теорії). Взаємодія та взаємовплив міжнародного і внутрішньодержавного права. Міжнародне і конституційне право України. Міжнародне право та інші галузі права України. Види і форми імплементации норм міжнародного права в законодавстві держав: відсилка, інкорпорація, трансформація, рецепція та ін. Механізм взаємодії правової системи України з правовими системами міжнародних організацій Ради Європи та Європейського Союзу.

Тема 3. Джерела міжнародного права.

Відмінність між формальними та матеріальними джерелами права. Поняття і види джерел міжнародного права. Стаття 38 Статуту Міжнародного Суду ООН про джерела міжнародного права. Основні та допоміжні джерела міжнародного права. Вимоги до джерел міжнародного права. Доктринальні підходи до джерел міжнародного права. Сучасна практика застосування джерел міжнародного права.

Міжнародний договір як джерело сучасного міжнародного права. Місце міжнародного договору серед джерел міжнародного права. Класифікація та юридичний режим міжнародних договорів. Рішення міжнародних конференцій. Резолюції ГА ООН. Проекти Комісії міжнародного права. Віденська Конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 р. Відмінність міжнародно-правових договорів від політичних угод. Міжнародний звичай як джерело міжнародного права. Значення міжнародного звичаю в сучасному міжнародному праві. Класифікація міжнародних звичаїв. Співвідношення міжнародного звичаю і міжнародного договору: порівняльна характеристика. Поняття загальних принципів права. Роль практики держав у відокремленні загальних принципів міжнародного права.

Рішення міжнародних трибуналів. Арбітражні трибунали. Посилання на арбітражні рішення Постійної Палати Міжнародного Правосуддя та її попередників. Рішення Міжнародного Суду ООН. Судовий прецедент та Статут Міжнародного Суду. Рішення Суду Європейського Союзу. Рішення національних судів. Міжнародні військові трибунали.

Праці вчених як додаткове джерело міжнародного права. Посилання на праці вчених офіційними представниками держав, міжнародними трибуналами та національними судами. Ієрархія застосування джерел міжнародного права. Порядок використання матеріальних норм міжнародного права.

Тема 4. Норми міжнародного права.

Поняття та визначення норми міжнародного права. Характерні риси норм міжнародного права. Значення норм міжнародного «м'якого права». Проблема класифікації міжнародно-правових норм за різними підставами. Універсальні та локальні норми, імперативні (*jus cogens*) та диспозитивні норми (характерні риси, зміст, взаємодія). Кодифікація норм міжнародного права та її значення для подальшого розвитку міжнародного права.

Тема 5. Основні принципи міжнародного права.

Поняття та історична обумовленість принципів міжнародного права. Характеристика принципів міжнародного права: юридична природа, умови функціонування, сфера дії. Взаємозв'язок і взаємодія принципів. Система принципів сучасного міжнародного права.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Теорія міжнародного права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06-01-2021
		Стор. 7 із 15	

Загальні принципи права та міжнародне право. Основні принципи - ядро системи міжнародного права, його вища юридична, морально-політична сила. Кодифікація принципів: Статут ООН, Декларація про принципи міжнародного права, які стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН 1970 року, Заключний акт Народи з питань безпеки і співробітництва в Європі 1975 року.

Правовий зміст і характеристика основних принципів міжнародного права: суверенної рівності держав; невтручання у внутрішні справи; рівноправність та самовизначення народів по міжнародному праву; незастосування сили та загрози силою; поваги прав людини і основних свобод; територіальної цілісності держави; непорушності кордонів; мирного розв'язання міжнародних спорів; співробітництва; добросовісного виконання зобов'язань по міжнародному праву.

Тема 6. Суб'єкти міжнародного права.

Поняття суб'єктів міжнародного права. Види суб'єктів міжнародного права. Держава як основний суб'єкт міжнародного права. Міжнародно-правові підстави правосуб'єктності народів та націй. Право на самовизначення. Міжнародні міждержавні організації як суб'єкт міжнародного права. Державоподібні утворення в міжнародному праві.

Міжнародна правосуб'єктність осіб, що перебувають під юрисдикцією держав та державоподібних утворень. Питання про міжнародну правосуб'єктність фізичних та юридичних осіб. Міжнародна правосуб'єктність транснаціональних корпорацій.

Розвиток сучасного міжнародного права і тенденції розвитку інституту міжнародної правосуб'єктності.

Тема 7. Визнання та правонаступництво в міжнародному праві.

Поняття міжнародно-правового визнання. Теорії визнання. Юридична природа і значення визнання. Адресати та види міжнародно-правового визнання. Визнання держав у сучасному міжнародному праві. Критерії визнання держав. Визнання уряду. Умови та зміст визнання органів національного опору та визволення. Форми і засоби визнання. Визнання сіе Јиге, сіе гасіо й асі Ёос. Юридичні наслідки визнання.

Міжнародна правосуб'єктність і питання правонаступництва держав. Поняття правонаступництва. Юридична природа і значення правонаступництва. Об'єкти правонаступництва. Засади виникнення і умови правонаступництва. Права та обов'язки держав у галузі правонаступництва. Види правонаступництва. Правонаступництво держав щодо договорів. Правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів та державних боргів. Віденська Конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 р. і Віденська Конвенція про правонаступництво державної власності, державних архівів і державних боргів 1978 р. Юридичні наслідки правонаступництва. Правонаступництво України після розпаду Радянського Союзу.

Тема 8. Відповідальність держав та міжнародних організацій. Санкції та контрзаходи в міжнародному праві.

Поняття, підстави та ознаки міжнародно-правової відповідальності. Поняття міжнародно-протиправного діяння держави. Відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння. Класифікація міжнародних правопорушень.

Суб'єкти міжнародної відповідальності і види міжнародно-протиправних діянь.

Види і форми міжнародно-правової відповідальності держав. Обставини, що виключають відповідальність держав. Відповідальність держави за шкідливі наслідки правомірної діяльності. Відповідальність міжнародних організацій.

Поняття та особливості міжнародно-правових санкцій. Міжнародно-правові санкції в системі колективної безпеки ООН та за її межами. Контрзаходи, сфера дії, підстави застосування.

Модуль №2 «Основні галузі міжнародного права»

Тема 1. Право міжнародних договорів

Виникнення та розвиток права міжнародних договорів. Правоздатність укладати міжнародні договори.

Стадії укладення міжнародних договорів. Договірна ініціатива. Визнання повноважень. Узгодження і прийняття тексту міжнародного договору. Встановлення автентичності тексту міжнародного договору. Надання згоди на обов'язковість міжнародного договору.

Чинність міжнародного договору. Застереження до міжнародного договору. Тлумачення міжнародних договорів. Мови міжнародного договору.

Недійсність міжнародного договору. Припинення та зупинення дії міжнародного договору.

Тема 2. Юрисдикція та імунітети держави.

Поняття та види юрисдикції держави. Принципи здійснення державної юрисдикції.

Юрисдикційні імунітети держави та її власності. Імунітет найвищих посадових осіб держави.

Тема 3. Населення в міжнародному праві.

Міжнародна юрисдикція стосовно населення і фізичних осіб.

Міжнародно-правові питання громадянства. Міжнародно-правовий і внутрішньодержавний статус іноземців, осіб із подвійним громадянством та осіб без громадянства. Особливості інституту громадянства ЄС. Регулювання питань громадянства в Україні.

Правовий статус біженців, вимушених переселенців та переміщених осіб. Право притулку. Інститут екстрадиції в міжнародному праві.

Тема 4. Міжнародне економічне право.

Міжнародні економічні відносини міждержавного характеру як об'єкт регулювання міжнародного економічного права. Засоби правового регулювання міжнародних економічних відносин. Роль міжнародного публічного права, внутрішньодержавного права і міжнародного приватного права у регулюванні міжнародних економічних відносин. Особливості міжнародного економічного права як галузі міжнародного права. Концепції міжнародного економічного права.

Об'єктивні основи і сутність процесів економічної інтеграції в сучасному світі. Міжнародно-правові форми економічної інтеграції. Документи НБСЄ з економічних питань. Заключний акт Ради з питань безпеки і співробітництва в Європі 1975 р. Декларація Боннської Конференції по економічному співробітництву в Європі 1990 р. Співвідношення понять "новий міжнародний порядок" (НМЕП), "перебудова міжнародних економічних відносин" і "міжнародна економічна безпека" (МЕБ). Основні акти щодо НМЕП і МЕБ: їх зміст та юридичне значення. Паризька хартія для нової Європи 1990 р. (розділ про економічне співробітництво).

Поняття та види суб'єктів міжнародного економічного права. Держава як суб'єкт міжнародного економічного права. Характеристика економічних прав та обов'язків держав. Міжнародні організації як суб'єкти міжнародного економічного права. Транснаціональні корпорації (ТНК) та їх роль в системі міжнародних економічних відносин. Міжнародно-правове регулювання діяльності ТНК, фізичних і юридичних осіб у сфері міжнародно-економічних відносин. Кодекс поведінки ТНК.

Джерела правового регулювання міжнародних економічних відносин. Міжнародний економічний договір як основне джерело міжнародного економічного права. Міжнародний звичай. Рішення міжнародних організацій. Правова природа міжнародних кодексів поведінки в галузі регулювання міжнародних економічних відносин. Загальні принципи права: *lex specialis derogat lex generalis* (спеціальний закон відміняє закон загального характеру), *nemo plus juris ad alienum transfere potest, quam ipse habet* (ніхто не може передавати іншому більше прав, ніж має сам) та ін.

Значення послідовного дотримання загальноновизнаних принципів сучасного міжнародного права у міждержавних економічних відносинах. Загальноновизнані спеціальні принципи міжнародного економічного права: принцип невід'ємного суверенітету держав над їхніми природними ресурсами і економічною діяльністю; принцип свободи вибору форми організації зовнішніх економічних зв'язків країни; принцип економічної недискримінації; принцип рівності і взаємної вигоди держав у міжнародних економічних відносинах; принцип справедливого

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Теорія міжнародного права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06-01-2021
		Стор. 9 із 15	

співробітництва у галузі торгівлі, економіки, науки і техніки. Договірні принципи міжнародного економічного права: принцип найбільшого сприяння; принцип національного режиму; принцип взаємності. Співвідношення принципу недискримінації і принципу найбільшого сприяння.

Види і класифікація міжнародних економічних договорів. Головні багатосторонні угоди в галузі міжнародних економічних відносин. Торгові договори. Генеральна угода про тарифи й торгівлю (ГАТТ). Угоди про товарообіг. Кредитні угоди. Угоди про міжнародні розрахунки. Платіжні угоди. Клірингові угоди. Платіжно-клірингові угоди. Угоди про економічне, промислове і науково-технічне співробітництво. Довгострокові програми розвитку промислового і науково-технічного співробітництва. Угоди про режим інвестицій. Податкові угоди.

Забезпечення виконання міжнародних економічних договорів. Засоби забезпечення вирішення спорів, що виникають у межах міжнародного економічного права. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН про заходи щодо зміцнення довіри в міжнародних економічних відносинах 1984 р.

Інституційно-правові форми регулювання міжнародних економічних відносин. Міжнародні економічні організації у сфері міждержавних економічних відносин. Організація Об'єднаних Націй (Генеральна Асамблея ООН, Економічна і Соціальна Рада; регіональні економічні комісії). Міжнародні економічні організації системи ООН (ЮНІДО, МВФ, МБРР, МФК, МАР та ін.). Конференція ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД). Світова організація торгівлі (СОТ). Україна як член СОТ.

Міжнародні регіональні організації. Європейський Союз (ЄС). Європейський Банк реконструкції і розвитку.

Національно-правовий механізм регламентації в умовах активної інтеграції світогосподарських зв'язків. Укладання та виконання міжнародних економічних договорів України. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16 квітня 1991 р.

Економічні перспективи розвитку країн світу. Проблеми третіх країн та шляхи їх вирішення. Економічна безпека та політика. Глобальні проблеми сучасності та можливості для їх вирішення.

Об'єктивні основи і сутність процесів економічної інтеграції в сучасному світі. Міжнародно-правові форми економічної інтеграції. Документи НБСЄ з економічних питань. Заключний акт Наради з питань безпеки і співробітництва в Європі 1975 р. Декларація Боннської Конференції по економічному співробітництву в Європі 1990 р. Співвідношення понять "новий міжнародний порядок" (НМЕП), "перебудова міжнародних економічних відносин" і "міжнародна економічна безпека" (МЕБ). Основні акти щодо НМЕП і МЕБ: їх зміст та юридичне значення. Паризька хартія для нової Європи 1990 р. (розділ про економічне співробітництво).

Тема 5. Міжнародне повітряне право.

Поняття і зміст міжнародного повітряного права. Міжнародне повітряне право як галузь міжнародного права. Особливості міжнародного повітряного права. Національне законодавство щодо повітряного права. Виключний і повний суверенітет держави над її повітряним простором. Джерела міжнародного повітряного права. Головні принципи міжнародного повітряного права.

Паризька конвенція 1919 р. Варшавська конвенція для уніфікації деяких правил щодо міжнародних перевезень 1929 р. Чиказька конвенція 1944 р. Конвенції про боротьбу з актами незаконного втручання в діяльність цивільної авіації.

Правовий статус повітряного простору. Суверенітет держави на свою територію як основа правового статусу її повітряного простору. Особливості правового режиму повітряного простору над міжнародним протоками. Відкритий повітряний простір як частина міжнародної території загального користування. Повітряний простір над Антарктидою, над виключною економічною зоною. Прилегли повітряні зони.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Теорія міжнародного права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06-01-2021
		Стор. 10 із 15	

Правовий статус повітряного судна і його екіпажу. Правова класифікація повітряних суден. Національна належність і реєстрація повітряних суден. Право власності на повітряне судно. Літальна готовність повітряного судна.

Склад екіпажу повітряного судна. Громадянство і основні права і обов'язки членів екіпажу повітряного судна. Вимоги до свідоцтва членів екіпажу. Права і обов'язки командира повітряного судна. Відповідальність членів екіпажу повітряного судна.

Правова регламентація міжнародних повітряних сполучень. Поняття міжнародного польоту. Регулярні та нерегулярні міжнародні польоти та їх правове забезпечення. Правова регламентація транзитних польотів. Міжнародно-правові наслідки несанкціонованого польоту. Принцип свободи польотів над відкритим морем.

Міжнародний аеропорт. Статус міжнародного аеропорту. Прикордонний, митний, валютний і санітарний огляд і контроль. Чиказька конвенція 1944 р. щодо аеропортів.

Міжнародні організації в галузі цивільної авіації.

Тема 6. Міжнародний судовий процес.

Використання міжнародних судових процедур у числі мирних засобів вирішення міжнародних суперечок, при тлумаченні складних міжнародно-правових проблем, при забезпеченні міжнародних стандартів прав і свобод людини, при здійсненні кримінального переслідування осіб, що вчинили міжнародні злочини і т.д. Третейські суди як найбільш давня форма міжнародної юрисдикції. Постійна Палата Міжнародного Правосуддя Ліги Націй - перший універсальний міжнародний судовий орган загальної компетенції. Сучасна система судових установ, їхня класифікація за просторовою сферою та предметом діяльності, за суб'єктивно-юрисдикційними орієнтирами: універсальні, регіональні, загальної і спеціальної юрисдикції, для вирішення міждержавних спорів, для розгляду індивідуальних і колективних скарг осіб, для кримінального переслідування осіб, що вчинили міжнародні злочини. Договірні акти у формі конвенцій або статутів як правова підстава організації і діяльності міжнародних судових установ. Позадовірні варіанти установчих документів. Загальна характеристика Міжнародного Суду ООН і правова основа його діяльності. Глава XIV Статуту ООН і Статут Міжнародного Суду. Регламент Суду (у редакції 1978 року). Компетенція Суду.

Порядок передачі спору сторонами і прийняття його до провадження Судом. Основні стадії судочинства. Порядок прийняття рішень Судом. Аналіз сучасної практики Суду, теоретичне та практичне значення актів Суду. Взаємозв'язок діяльності Міжнародного Суду ООН і національних судів. Проблема підвищення ролі Міжнародного Суду, розширення його юрисдикції і варіанти реформи Статуту Суду. Постійна Палата Третейського Суду як орган, що забезпечує можливість оперативного врегулювання спорів за допомогою арбітражного (третейського) розгляду. Факультативні Правила розгляду арбітражних спорів між двома державами 1992 р., Правила розгляду арбітражних спорів між двома учасниками, із яких один є державою 1993 р., Правила розгляду спорів між державами і міжнародними організаціями 1996 р.

Порядок формування, склад і функції Палати. Види угод про звернення до арбітражної процедури. Порядок арбітражного розгляду і прийняття рішень. Постійний арбітраж та арбітраж ad hoc.

Вплив Міжнародного Суду ООН на доктрину, процес універсалізації і кодифікації міжнародного права. Творчий характер судових рішень, як гостра потреба сучасного міжнародного права і практики міжнародних відносин.

Загальна характеристика Європейського Суду (Суду Європейського Союзу). Правова основа його діяльності, структура, юрисдикція. Функції конституційного, адміністративного, кримінального, дисциплінарного, цивільного, касаційного суду. Основні правила процедури. Загальна характеристика Європейського Суду з прав людини. Правова основа його діяльності, структура, юрисдикція. Роль Суду у формуванні та розвитку доктрини європейського права. Загальна характеристика Економічного Суду СНД. Правова основа його діяльності, структура,

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Теорія міжнародного права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06-01-2021
		Стор. 11 із 15	

юрисдикція. Мета створення Суду. Категорії справ. Загальна характеристика Міжнародного трибуналу з морського права. Правова основа його діяльності, структура, юрисдикція.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Таблиця 2.1

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6
Модуль №1 « Основи теорії міжнародного права»					
2 семестр					
1.1	Вступ у дисципліну. Поняття, особливості та система сучасного міжнародного права. Норми міжнародного права	14	2 2	2	8
1.2.	Співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права. Імплементация міжнародного права	14	2 2	2	8
1.3	Джерела міжнародного права	20	2 2 2	2 2	10
1.4	Норми міжнародного права	16	2 2	2 2	8
1.5	Основні принципи міжнародного права	20	2 2 2	2 2	10
1.6	Суб'єкти міжнародного права	16	2 2	2 2	8
1.7	Визнання та правонаступництво в міжнародному праві	16	2 2	2 2	8
1.8	Відповідальність держав та міжнародних організацій. Санкції та контрзаходи в міжнародному праві	19	2 2 2	2 2	9
1.9	Модульна контрольна робота №1	11	-	1	10
Усього за модулем №1		146	38	29	79
Модуль №2 « Основні галузі міжнародного права»					
3 семестр					
2.1	Право міжнародних договорів	18	2 2	2 2	10
2.2.	Юрисдикція та імунітети держави	18	2 2	2 2	10
2.3	Населення в міжнародному праві	18	2 2	2 2	10
2.4	Міжнародне економічне право	20	2 2 2	2 2	10

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Теорія міжнародного права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06-01-2021
		Стор. 12 із 15	

2.5	Міжнародне повітряне право	20	2 2 2	2 2	10
2.6	Міжнародний судовий процес	18	2 2 2	2	10
2.7	Модульна контрольна робота №2	12	-	2	10
Усього за модулем №2		124	30	24	70
Усього за навчальною дисципліною		270	68	53	149

2.2 Перелік питань для підготовки до екзамену.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми та доповнюється до відома студентів.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, демонстрацій, самостійному вирішенні завдань, роботі з навчальною літературою з історії міжнародного права.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- репродуктивний метод;
- дослідницький метод.

3.2. Рекомендована література

3.2.1. Міжнародне публічне право: у 2 т. Т. 1: Основи теорії / За ред. В.В.Мицика – Харків: Право, 2019 – 416 с.

3.2.2. Міжнародне публічне право: у 2 т. Т. 2: Основні галузі / За ред. В.В.Мицика – Харків: Право, 2018 – 624 с.

3.2.3. Лукашук И.И. Международное право. Общая часть. – М.: Волтерс Клувер, 2010. – 416 с.

3.2.4. Лукашук И.И. Современное право международных договоров. В 2 т. Т. 1: Заключение международных договоров. – М.: Волтерс Клувер, 2004. – 672 с.

3.2.5. Лукашук И.И. Современное право международных договоров. В 2 т. Т. 2: Действие международных договоров. – М.: Волтерс Клувер, 2006. – 496 с.

3.2.6. Черкес М.Ю. Міжнародне право: Підручник. – К.: Знання, 2006. - 397 с.

3.2.7. Международное право: Учебник для вузов / Отв. ред. Игнатенко Г.В., Тиунов О.И. – М.: Издательская группа НОРМА—ИНФРА М, 1999. — 584 с.

3.2.8. Бордунов В. Д. Международное воздушное право. Учебное пособие. — М.: НОУ ВКШ «Авиабизнес»; изд-во «Научная книга», 2006. – 464 с.

Допоміжна література

3.2.9. Каламкьян Р.А., Мигачев Ю.И. Международное право: Учебник. — М.: Изд-во Эксмо, 2004. — 688 с.

3.2.10. Бирюков П.Н., Международное право Учебное пособие. М.: Юристъ. 1998. – 258 с.

3.2.11. Ушакова Н.А. Международное право: Учебник. – М: Юрист, 2000. – 304 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті

3.2.12. <https://www.nbu.gov.ua>

3.2.13. <https://www.un.org/en/sections/what-we-do/uphold-international-law/index.html>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Теорія міжнародного права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06-01-2021
		Стор. 13 із 15	

3.2.14. <http://www.lawmoose.com>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів.

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1.

2 семестр		
Модуль №1		Макс. кількість балів
Вид навчальної роботи	Макс. кількість балів	
Робота на практичних заняттях (усна відповідь, вирішення тестових завдань, вирішення практичних задач)	72(сумарна) 8*96	
<i>Увага! Студент допускається до написання модульної контрольної роботи №1 лише за умов набрання ним впродовж модуля не менше 43 балів</i>		
Виконання модульної контрольної роботи № 1	28	
Всього за модулем №1	100	
Усього за 2 семестр		100
3 семестр		
Модуль № 2		
Робота на практичних заняттях (усна відповідь, вирішення тестових завдань, вирішення практичних задач)	30(сумарна) 6*56	
<i>Увага! Студент допускається до написання модульної контрольної роботи №2 лише за умов набрання ним впродовж модуля не менше 18 балів</i>		
Виконання модульної контрольної роботи № 2	30	
Всього за модулем №2	60	
Екзамен	40	
Усього за 3 семестр		100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Теорія міжнародного права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06-01-2021
		Стор. 14 із 15	

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична оцінка з підсумкових семестрових рейтингових оцінок у балах (з цієї дисципліни – другий та третій семестри) з наступним її переведенням в оцінки за національною шкалою ECTS.

Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни "Теорія міжнародного права"	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06-01-2021
		Стор. 15 із 15	

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				